

“Just as one can compose colors, or forms,
so one can compose motions.”

Alexander Calder

MOVE

Kinetische kunst bestaat voornamelijk uit installaties die bewegen of beweging bevatten. Het is een niche in de wereld van de beeldende kunst: heel tastbaar en meestal breekbaar. De dynamiek van de kunstwerken, of delen ervan, maakt het niet alleen boeiend om te bekijken, maar biedt ook een metafoor voor het uitrekken van tijd, stijl en cultuur.

Een interessant aspect van de kinetische kunst is de vrijpostige relatie met technologie: van vroegtijdig werk met mechanische en materiële eigenschappen tot modern werk met elektronica en computers. Deze relatie verbindt op zijn beurt kinetische kunst met robotica, installaties en mediakunst.

Kinetische kunst reageert vaak op zijn omgeving in zijn beweging, maar soms leidt de beweging zelf tot licht, geluid of andere effecten. In het werk van Michiel van Bakel worden subtiele bewegingen in de directe omgeving zichtbaar op het oppervlak van een vloeistof.

Deze tentoonstelling is een selectie van kinetische kunst van Nederlandse en Belgische kunstenaars, waarvan sommige betrokken waren bij eerdere projecten van MAD emergent art center. De bezoekers kunnen genieten van een waaier van kinetische kunst, en verrast worden door verschillende artistieke benaderingen van beweging. MOVE is het begin van een project om de kinetische kunst in Eindhoven verder te onderzoeken en te ontwikkelen.

Kinetic art can be defined as the observation of installations that move or contain moving parts. It is quite a niche in the world of fine art: quite tangible, and usually fragile. The mobility of the artworks, or parts of it, makes it not only dynamic to view, but provides a metaphor for stretching time, style and culture.

One interesting aspect of kinetic art is the rather flirtatious relation with technology; from early work using mechanical and material characteristics to modern work using electronics and computers. This relation, in its turn, connects kinetic art and robotic art, installations and media art.

Kinetic art is often responsive to its environment in its movement, but sometimes the movement itself results in light, sound or other effects. In the work of Michiel van Bakel, subtle movements in the environment are made visible on the surface of a liquid.

This exhibition is a selection of kinetic art of Dutch and Belgian artists, some of which were involved in previous projects of MAD emergent art center. The visitors can enjoy a spectrum of kinetic art, and discover various artistic approaches of movement. MOVE is the starting point for a project to further research and explore kinetic art in Eindhoven.

Featuring Artists

Paul Panhuysen , Christiaan Zwanikken , Gijs Gieskes, Michiel van Bakel, Tijs Rooijackers, Paul Baartmans, Nico Parlevliet, Frédéric Le Junter & Marco Kruyt

---

Curatorial team

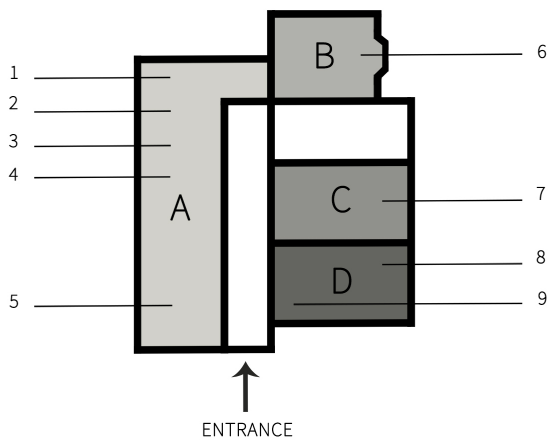
René Paré, Tom Veeger, Megan Erasmus & Frederike Manders

Albert van Abbehuis
Art | Science | Technology | Design

ARTWORK	
1	PAUL PANHUYSEN
2	TIJS ROOIJAKKERS
3	CHRISTIAAN ZWANIKKEN
4	FRÉDÉRIC LE JUNTER
5	NICO PARLEVLIE
6	PAUL BAARTMANS
7	MICHIEL VAN BAKEL
8	MARCO KRUYT
9	GIJS GIESKES

Paul Panhuysen (1934-2015)

Title: A technological Bluff

www.paulpanhuysen.nl

Geroosterde rupsen, een geschenk van Jens Brand toen hij terugkeerde uit Botswana, houten blokken met chipcorders en zonnecellen als energiebronnen zijn geïntegreerd in een systematisch equilateraal driehoekig grid op een ronde draaiende plaat.

Christiaan Zwanikken

Title: Dogged

www.christiaanzwanikken.com

De schedel van een hond op een lange staaf is verbonden met een rotatiemechanisme. Ongeveer 50 cm. Links en rechts zijn twee kleine metalen voorwerpen afwisselend geactiveerd waardoor ze ratelen en schudden. De schedel van de hond draait naar het geluid. Wanneer het mechanisme stilstaat, beweegt de schedel naar de luidspreker, opent de mond en schudt zijn hoofd. Uit de catalogus: *The Mechanized Art of Christiaan Zwanikken*, 1994.

Michiel van Bakel

Title: Gravitational vibes

www.michielvanbakel.nl/2016/05/cosmic-debris-2016/

In beweging gebracht door onzichtbare trillingen die bezoekers (en soms het vrachtverkeer buiten) opwekken. Een kubus (1m3) met daarin een waterbassin wat associaties in zich heeft met onderzoekopstelling (nevelkamer) maar indirect ook met een Tibetaanse klankschaal waarin het water als in een hypnotiserende fontein omhoog kan spatten. De bezoeker kan door trillingen -van de eigen voetstappen- allerlei golfpatronen in het water opwekken, van eenvoudige golfjes tot complexe 'Faraday waves'.

Marco Kruyt

Title: Treasuring the Particle

www.baileybots.com

Twee bewegende robotachtige handen koesteren het deeltje. Het kunstwerk verwijst naar een verkenning in de diepste oorsprong van materie en ons begrip van de realiteit. Het creëren van kunstmachines door middel van techniek is de kernvaardigheid van Marco Kruyt's praktijk, omdat hij zijn brede technische vaardigheden als ingenieur in de ontwikkeling en productie van zijn kunstmachines legt. Zijn ze kinetische kunstwerken of gewoon de producten van een dromende ingenieur?

Gijs Gieskes

Titles: adempercloep; laserloper; PC-bad

<http://gieskes.nl>

Diverse werken: **adempercloep; permapatch**

Een circuit dat begint op een plek en dan via verschillende manieren in een loop rond loopt. De laser schijnt op het vallende zand van de zandloper, het licht wordt weerkaatst op elke zandkorrel en via een sensor omgezet in geluid.

PC-bad: nieuw experimenteel werk: Een harde schijf die vrolijk spettert in een bad.

Tijs Rooijackers

Title: Waterpeil

<http://www.tijsrooijackers.nl>

Het waterpeil in beeld gebracht. De schommeling van het grondwaterpeil inzichtelijk maken in de vorm van kinetische kunstwerken. Door een ondergrondse dobber-constructie zal het werk zeer langzaam, gelijk de trage ademhaling van de aarde van vorm doen veranderen; zijn vleugels langzaam uitslaan of inklappen.

Paul Baartmans

Title: ZEN

<http://paulbaartmans.nl>

Meerdere ringen van helder wit neon wentelen langzaam om hun as. De reflecties van het neonlicht worden in het omringende glas weerspiegeld, waardoor een hypnotiserend beeld ontstaat van lichtende ringen die met elkaar mee en tegen elkaar in, maar allemaal in precies hetzelfde ritme draaien. (Parklicht)

Nico Parlevliet

Title: Tuning

<http://www.parl.nl>

De installatie Tuning begon bij een beeld. Het is een evocatie van een prent van Lucas van Leyden uit 1542, waarop een man en een vrouw te zien zijn, die hun instrumenten stemmen voordat ze gaan spelen. Dit werk bestaat uit twee objecten opgehangen in de ruimte. Als je er voorbij loopt worden ze in werking gesteld en glijden aan de éne kant strijkstokken over de snaren, terwijl elders een snaar aangetokkeld wordt. Het geluid wordt versterkt door holle kunststof bollen die onder de snaren hangen. Tuning is onderdeel van een reeks van geluidswerken waarbij Parlevliet zich laat inspireren door beelden uit de kunstgeschiedenis. (Gerrit Willems, conservator van het Dordrechts Museum)

Frédéric Le Junter

Title: Machine nr. 105.4 (2006)

circuit-art@circuit-art.org

"The rattling, whistling, cracking music these sculptures produce is surprisingly rhythmic. Each instrument has been constructed for a purpose, not for the sake of beauty. That is what makes them all so marvellous."

(Kitty Zijlstra, uit de publicatie: *MUSIC WITHOUT MUSICIANS - Six Mechanical Orchestras*.)

Frédéric Le Junter is een van de 6 kunstenaars die deelnam aan de gelijknamige expositie (curator Paul Panhuysen) in de IJsbreker in 1997. Uitgever: Harald Kubiczak Frankfurt en Het Apollohuis Eindhoven.